

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Miroslava Makajeva a soudců Davida Krysky a Věry Pazderové ve věci v právní věci

navrhovatelky: **M. K.**, nar. X,
bytem X,

proti
odpůrci: **Městský úřad Beroun**,
sídlem Husovo náměstí 68, Beroun,

o návrhu na zapsání do stálého seznamu voličů,

takto:

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Navrhovatelka podala návrh, aby byla zapsána do stálého seznamu voličů. Návrh odůvodnila (stručně řečeno) tím, že minimální věková hranice 18 let je v rozporu s ústavním pořádkem. Současně navrhla, aby soud přerušil řízení a podal podle čl. 95 odst. 2 Ústavy ČR návrh Ústavnímu soudu na zrušení ustanovení, v nichž je tato věková hranice zakotvena. Konkrétně napadla následující ustanovení:
 - Čl. 18 odst. 3 Ústavy ČR (pro volby do Parlamentu ČR)
 - § 4 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí
 - § 4 odst. 1 zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů
 - § 5 odst. 1 zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu
 - § 4 odst. 1 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky
2. Soud úvodem předeseílá, že přestože navrhovatelka označila v návrhu jako odpůrce město Beroun a Krajský úřad Středočeského kraje, soud při vymezení účastníků řízení ve volebních věcech postupuje z úřední povinnosti.
3. Podle § 88 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jestliže správní orgán, který vede podle zvláštních zákonů stálý seznam voličů, neodstraní chyby nebo nedostatky ve stálém seznamu voličů a jeho dodatku, může se osoba tím dotčená obrátit na soud příslušný podle sídla správního orgánu s návrhem na vydání rozhodnutí o provedení opravy nebo doplnění seznamu nebo jeho dodatku.
4. Podle § 88 odst. 2 s. ř. s. jsou účastníky řízení navrhovatel a správní orgán uvedený v odstavci 1.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

5. Podle § 28 odst. 1 věty zákona o volbách do zastupitelstev obcí stálý seznam voličů vede obecní úřad pro voliče, kteří jsou v této obci přihlášení k pobytu. Voliče, který není státním občanem České republiky, zapíše na jeho vlastní žádost obecní úřad do dodatku stálého seznamu voličů vedeného jen pro volby podle tohoto zákona, jestliže tento volič prokáže státní občanství státu, jehož občanům právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv, a dále přihlášen k trvalému pobytu v obci. Z dodatku stálého seznamu voličů lze voliče vyškrtnout na jeho vlastní žádost nebo z důvodu pozbytí práva volit.
6. V projednávané věci je žalobkyně přihlášená k pobytu v Berouně, správním orgánem vedoucím seznam voličů (a tedy účastníkem řízení dle § 88 odst. 2 s. ř. s. jako odpůrcem) je tedy Městský úřad Beroun.
7. Soud projednal návrh, aniž by ve věci nařizoval jednání (§ 88 odst. 3 s. ř. s.). Dospěl přitom k závěru, že návrh není důvodný.
8. Jak vyplývá z § 28 zákona o volbách do zastupitelstev obcí [zákony upravující další volby na úpravu stálého seznamu voličů v zákoně o volbách do zastupitelstev obcí odkazují – viz § 26 zákona o volbách do zastupitelstev krajů, § 5 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do parlamentu České republiky, § 28 odst. 1 písm. a) zákona o volbách do Evropského parlamentu a § 30 zákona o volbě prezidenta republiky], do stálého seznamu voličů se zapisují toliko **voliči**. Pojem volič představuje legislativní zkratku vymezenou v jednotlivých volebních zákonech (vedle zákonných ustanovení citovaných v bodě 1 usnesení jde rovněž o § 1 odst. 7 zákona o volbách do parlamentu České republiky). Všechna tato ustanovení definují voliče jako osobu, která (mimo jiné) v den voleb (resp. druhý den voleb v případě dvoudenních voleb) dosáhla věku nejméně 18 let. Jelikož navrhovatelka tuto podmínku nesplňuje, není voličem ve smyslu těchto zákonných ustanovení, a nemůže být proto zapsána ve stálém seznamu voličů. Postup odpůrce, který jejímu požadavku na zápis do stálého seznamu voličů nevyhověl, byl proto správný a zcela souladný s právní úpravou.
9. Navrhovatelka výše uvedené ani sama nezpochybňuje. Její argumentace je vedena v tom směru, že věkové omezení voliče na 18 let je v rozporu s ústavním pořádkem a navrhla soud, aby přerušil řízení a podal Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení právních předpisů uvedených v bodě 1 usnesení. Soud tomuto návrhu nevyhověl, jelikož nemá za to, že by označená ustanovení Ústavy a volebních zákonů byla v rozporu s ústavním pořádkem, a to z následujících důvodů.
10. Především je třeba uvést, že navrhovatelka navrhuje rovněž zrušení čl. 18 odst. 3 Ústavy ČR, který upravuje aktivní volební právo pro volby do Parlamentu České republiky. Protiústavnost tohoto ustanovení je však pojmově vyloučena. Obdobnou otázkou se (ve vztahu k omezení pasivního volebního práva pro volby do Senátu) zabýval Ústavní soud v usnesení ze dne 7. 3. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 34/16, v němž dospěl k závěru, že „[p]oukazuje-li první stěžovatelka na čl. 9 odst. 2 Ústavy, pak Ústavní soud upozorňuje, že požadavek dosažení věku 40 let pro volitelnost do Senátu je součástí Ústavy od jejího přijetí. Ustanovení čl. 9 odst. 2 Ústavy je však potřeba vnímat jako omezení ústavodárce směřující do budoucna a chránící ústavní pořádek před jeho nepřipustnými změnami. Neotvírá však Ústavnímu soudu cestu k přezkumu a případným ‚opravám‘ původního znění Ústav“. Ústavní soud tedy v tomto usnesení odmítl možnost přezkumu těch ustanovení Ústavy, která jsou její původní součástí. Výše uvedené přitom souzní i s nálezem Ústavního soudu ze dne 10. 9. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 27/09, který možnou protiústavnost ústavního zákona spojuje s překročením mantinelů,

kteřé originární ústavodárce pro změny Ústavy vytyčil. V případě tvorby zcela nové ústavy však takové mantinely z povahy věci neexistují – je to totiž právě originární ústavodárce, který novou ústavou vymezuje základní právní (a potažmo i hodnotové) mantinely, v nichž se ústavní systém založený novou ústavou bude pohybovat. Jelikož tedy Ústavní soud nemá pravomoc čl. 18 odst. 3 Ústavy ČR zrušit, nemůže mu soud takový návrh vůbec předkládat.

11. Pokud jde o návrh na zrušení jednotlivých ustanovení volebních zákonů, pak soud uvádí, že jelikož věkovou hranici 18 let ústavodárce výslovně aproboval (pro volby do Parlamentu České republiky), nevidí žádný důvod, proč ji posuzovat jako protiústavní u ostatních typů voleb. Soud *a priori* nevylučuje, že věková hranice, jež je ústavní pro určitý typ voleb, nemusí obstát ve vztahu k jinému typu, nicméně argumentace navrhovatelky tímto směrem vedena není a ani soud sám nevidí mezi jednotlivými typy voleb takové rozdíly, které by jej vedly k závěru, že některé z voleb jsou natolik specifické, že by u nich ústavodárcem obecně akceptovaná hranice 18 let byla protiústavní.
12. Závěrem soud dodává, že navrhovatelka na podporu svého návrhu snesla řadu argumentů (zejména týkajících se otázky všeobecnosti volebního práva, tvrzené diskriminace nezletilých a omezení jejich participačních práv), nicméně tyto argumenty nejsou pro posouzení důvodnosti jejího návrhu ze shora uvedených důvodů rozhodné. Soud si jistě umí představit řadu způsobů, jak upravit věkovou hranici pro výkon aktivního (a ostatně i pasivního) volebního práva, nicméně takové rozhodnutí nepřísluší jemu, nýbrž ústavodárci a zákonodárci, kteří jsou k němu v podmínkách českého ústavního systému povoláni.
13. Jelikož soud neshledal návrh důvodným, zamítl jej. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 93 odst. 4 s. ř. s. tak, že právo na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Praha 31. ledna 2025

Miroslav Makajev, v. r.
předseda senátu